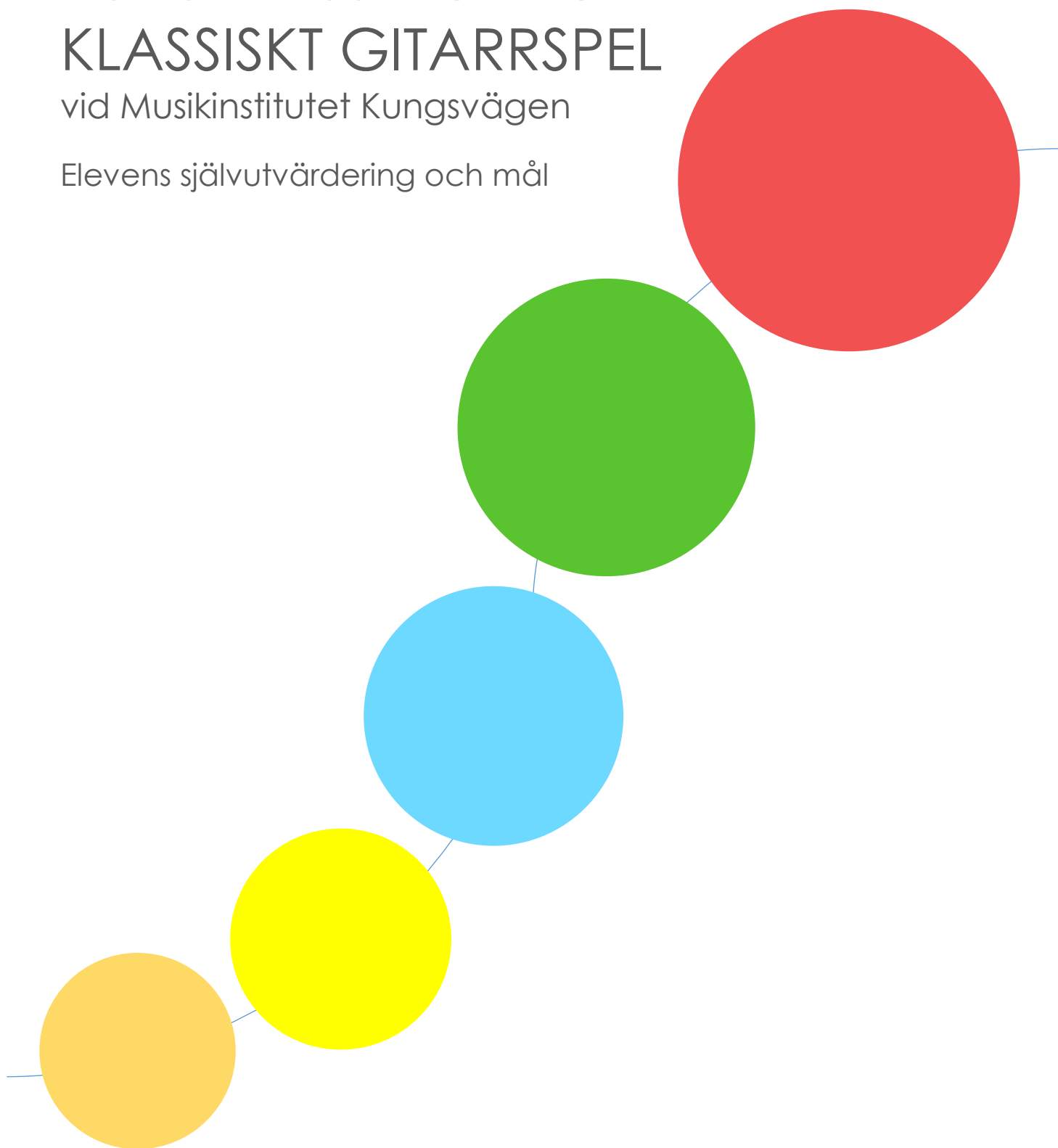

KUNSKAPSSTEGE FÖR KLASSISKT GITARRSPEL

vid Musikinstitutet Kungsvägen

Elevens självutvärdering och mål

Arbetsgrupp:
Kari Jämbäck, Musikinstitutet Kungsvägen
Otso Summanen, Musiikkiopisto Avonia

INLEDNING

Ändamålet med studiernas innehållsbeskrivningar, den så kallade Kunskapsstegen, är att klargöra för eleverna och deras föräldrar innehållet i gitarrstudier vid musikinstitutet. Kunskapsstegen hjälper läraren och eleven att ställa upp målsättningar, följa upp dem och att kunna nå målen. Det är också avsett att förbättra lärarens och elevens växelverkan samt engagera hela familjen i intresset. Kunskapsstegen är inte tänkt för självstudier, utan används i samråd av egen lärare. För att kunna strukturera och förstå studieinnehållet rekommenderas det att dokumentering sker regelbundet. Utvärderingen och repertoarplaneringen grundar sig på Finlands musikläroinrättnings förbunds (FMF) rekommendationer.

Nivå 1

Spelhobbyns grunder.

Grunden lagd, men eleven har oftast inte ännu förmåga att självständigt fortsätta hobbyn

Nivå 2

Förutsättningar för en hållbar spelhobby.

Från denna grund är det möjligt att ta upp hobbyn även efter flera års paus.

Nivå 3

En självdriven hobby.

En självständig spelhobby utan läraren är möjlig.

Nivå I, institutsnivå

Amatörartist.

Har lärt sig lyssna till sitt spel och modifiera det i olika akustiska situationer

Grunderna

Kunskap för spelteknik

- Fingerteknik för båda händerna
- avslappnad hand och fingrar

Ergonomi i spelandet

- naturlig spelställning
- sittställning

Allmänmusikaliska färdigheter

- notläsning
- uppfattning av tonhöjd
- uppfattning av rytm
- behärskning av puls
- behärskning av olika nyanser (svagt-starkt)

Övning

- regelbundenhet
- korta uppvärmningsövningar
- hellre ofta små övningspass än sällan längre övningspass
  - gärna varje dag men minst tre gånger i veckan
- diskutera övningsrutinen med läraren och föräldrarna
- passlig omgivning för övandet
- föräldrarnas närvaro och stöd
- målorientering

Kunskap för att kunna förstå och uppfatta musik

- behärskning av helheter i musiken
- behärskning av detaljer i musiken
- utantillspel
- förståelse av och lyssnande på olika stilar inom musiken

Spela efter gehör och improvisation

- Härma små melodiska mönster
- Improvisation utifrån en bild eller saga
- Improvisation utifrån några toner

Att uppträda och tolka musik

- tar hänsyn till publiken
- inlevelse i styckets stämning
- att förbereda stycket inför en konsert
- tittar och lyssnar på konserter och spelningar via media och live

Samspel

- på alla nivåer ingår samspel

Nivå 1

Ergonomi

- en god sittställning
- händernas naturliga ställning
- fingrarnas rörelsebanor

Spelteknik

Högra handen (knäppningshanden)

- knäppa turvis med tummen (p) och pekfingret (i).
- knäppa turvis med pekfingret och långfingret (m)
- knäppa samtidigt med tummen och pekfingret
- knäppa samtidigt med tummen och långfingret
- knäppa samtidigt med pekfingret och långfingret

Vänstra handen (greppbrädeshanden)

- tummen hålls bakom halsen
- kunna producera en klingande ton genom att trycka enskilt med pek- (1), lång- (2), ring (3) eller lillfingret (4).
- få en klingande ton genom att trycka med olika kombinationer av två fingrar

Notläsning

- kan identifiera en not inom notsystemet och dess plats på greppbrädan
- kan identifiera enkla rytmer
- kan identifiera fingersättningsbetäckningarna
- repriestecken, första målet och andra målet, da Capo al Fine

Uttryck och spela efter gehör

- strukturerar spelet (frasering)
- strävan efter volymskillnader
- upprätthåller pulsen
- kan uppfatta melodins riktning på gehör
- fri ljudproduktion med valda toner
- bekantar sig med gitarrens stämning

Övning

- får en regelbunden övningsrytm
- bandar in och lyssna på sitt eget spel

Uppträdande

- beteendet på scen, bugandet

Nivå 2

Utöver N1:s mål

Ergonomi

- bekantar sig mera omfattande med greppbrädan, olika lägen

Spelteknik

Högra handen

- utvecklar ringfingrets (a) knäppning tillsammans med de andra fingrarna

Vänstra handen

- lägesbyte via lös sträng
- halv barré
- legato uppåt och nedåt
- utveckla fingerfärdigheten för snabbt spel

Notläsning

- kan identifiera basnoter under notsystemet samt vet deras plats på greppbrädan
- kan identifiera de allmännaste tempo- och dynamikbeteckningarna
- kan identifiera lägesbeteckningarna
- notläsning i huvudsak i första och andra läget

Uttryck och spela efter gehör

- kompspelets grunder med de allmännaste ackordbeteckningarna
- kan gestalta låtens helhetsstruktur, kan strukturera låten
- kan stämma gitarren
- uppmuntras att söka egna tolkningar
- improvisation med mera varierande notkombinationer

Samspel

- kan anpassa sig till tempo
- komp/solo

Nivå 3

Utöver N2:s mål

Ergonomi

- är medveten om sin kroppsställning
- inläring via video- och audioinspelningar
- övningspauser, periodisering av övandet
- vård av kroppen (tänjningar, uppvärmning)

Spelteknik

- kunna ta fram melodin ur ackord
- helbarré
- mångsidiga legaton
- specialtekniker (rasgueado, tremolo, golpe, pizzicato)
- kromatiska skalan
- mental övning (att spela sitt stycke i fantasin)
- utveckla snabbhet
- kunna stämma gitarren (också specialstämningar)

Notläsning

- kunna läsa sin partners stämma i samspel (att läsa partitur)
- många tonarter i bruk
- lägesspel mera omfattande

Uttryck och spela efter gehör

- agogik och ett medvetet skiftande av tempot
- utveckla sin egen spelstil

Improvisation

- använda skalor i improvisation (dur, moll, pentatonisk)

Fritt ackompanjemang

- olika kompstilar
- barréackord
- transponering

Övning

- utveckla den egna drivkraften i övandet

Uppträdande

- upprätthållande av regelbundet uppträdande

Institut- nivå

Ergonomi

- bli medveten om de problem som är kopplade med ens spelställning
- vård av kroppen, att utveckla ett naturligt sätt att spela

Spelteknik

- bygga sin klang
- polyrytmik
- medvetet välja olika rörelsebanor
- planering av fingersättning (frasering, artikulering, koordinering)
- anpassa sig efter akustiken

Notläsning

- varierande taktarter
- att självmant bekanta sig med material

Uttryck och spela efter gehör

- variera komfigurer
- modifiera melodin
- förstå de olika tidsperiodernas stilar
- kunna uttrycka låtens struktur
- variera tempot och pulsen
- musiken andas
- lyssna på och jämföra olika inspelningar

Övning

- anpassa sitt övande till olika situationer, självdrivenhet
- utveckla egna övningar för svåra ställen

Uppträdande

- välja ett passande program beroende på tillfälle
- välja ett långt program
- upprätthålla sin koncentration och fokus

Samspel

- kammarmusik som en viktig del av repertoaren